

Wandelnetwerk Noord-Holland

WATERSPORT- PARADIJS MEDEMBLIK

De moderne uitkijktorens van vestingstadje Medemblik.

Tekst en foto's Joop Duijs

Het eerste wat opvalt als je Medemblik vanaf de snelweg binnenrijdt, zijn twee hoge, groenkleurige, ronde woontorens die de moderne uitkijktorens zijn van het eeuwenoude vestingstadje. Ze kijken uit over het IJsselmeer en de Wieringermeerpolders. Die werden en worden ook nu nog drooggemalen door het gemaal Lely, waar tegenover we ons Ommetje starten. Het fraaie, witte gebouw past perfect bij de West-Friese mentaliteit: robuust beton, functioneel, geen flauwekul, doe maar gewoon.

Omdat de route die we wandelen nog niet geheel van stickers is voorzien, gebruiken we die fantastische app die ook u kunt downloaden vanaf **wandelnetwerknoordholland.nl**. Als u de app hebt gedownload vindt u de duiding **Download**. Vul daar de routecode **102351** in, ga vervolgens naar **Mijn Routes** en u kunt op uw mobieltje precies zien hoe u moet lopen. Fantastisch systeem!

Treinstation Medemblik waar nu de stoomtrein binnenrijdt en het uit 1939 daterende stadhuis.

Als eerste passeren we het voormalige treinstation dat nu nog steeds in gebruik is als eindhalte van de stoomtreinverbinding Hoorn-Medemblik, een toeristische trekpleister van jewelste. De spoorlijn dateert uit 1887 en acht van de tien voormalige stationsgebouwen bestaan nog steeds. De perrons en zijsporen zien er niet alleen nog net zo uit als vroeger, zo functioneren ze ook weer. Het goederenperron in Wognum heeft zelfs nog een handbediend hijskraantje. Daar kunt u ook even uitstappen om de wachtkamer, het kantoor van de stationschef en het toiletgebouw te bekijken.

Standbeeld 'De beste stuurliu' kijkt uit over het IJsselmeer.

Ook in Twisk en Opperdoes wordt onderweg gestopt. Tegenover het station Medemblik waar de stoomtrein aankomt, ligt de steiger waar de boot naar Enkhuizen aanlegt. U kunt op de terugweg daar het Zuiderzeemuseum bezoeken en vervolgens terugwandelen naar het NS-station waar de trein naar Hoorn vertrekt. Een heel leuk dagje uit!

Kasteel Radboud heeft een roemrucht verleden.

Over de IJsselmeerdijk wandelen we eerst richting de havens, waarbij we het standbeeld 'De beste stuurliu' van J. van Velzen passeren. Het werd in 1989 gemaakt in opdracht van de gemeente omdat Medemblik toen 700 jaar stadsrechten bezat. Ooit was de oudste stad van West-Friesland – het kreeg al in 1289 stadsrechten van Floris V - een belangrijke haven.

In 1811 wilde Napoleon er zelfs een oorlogshaven van maken. Omdat het Nieuwe Diep gunstiger lag, bleef de stad tot

halverwege de negentiende eeuw echter alleen in dienst als het opleidingsinstituut van de marine.

De Pekelharinghaven ligt vol prachtige jachten.

Langs de Oosterhaven liggen nog altijd fraaie panden en aan de overkant zien we kasteel Radboud liggen. Het uit 1288 daterende kasteel werd gebouwd in opdracht van Floris V. Het was een zogenoemde dwangburcht. Vanaf deze burcht kon de graaf aanvallen van de Friezen afslaan en de pas onderworpen West-Friezen in de gaten houden. Het kasteel zou zijn gebouwd op de funderingen van de burcht van de beruchte Friese koning Radboud (648-719).

Zo mooi is Opperdoes!

Volgens de legende zou hij gevangengenomen christenen levend in een kalkput hebben gegooid. Het luik waar zijn slachtoffers in zouden zijn verdwenen moet nog ergens in het kasteel te vinden zijn...

In 1517 belegerde het rebellenleger van Grote Pier het kasteel. Uit frustratie dat hij de burcht niet kon innemen, plunderde zijn leger de stad en stak het kasteel in brand. Medemblik had het ook zwaar tijdens de Tachtigjarige Oorlog, waarin het twee keer werd belegerd (in 1572 en 1588).

Opperdoes is een echt tuindersdorp.

Van september 1939 tot mei 1940 werd in het kasteel De Nachtwacht van Rembrandt in veiligheid gebracht voordat het schilderij naar een bunker in de Castricumse duinen werd overgebracht.

Ook dit kwamen we tegen in Opperdoes.

Kasteel Radboud werd onder toezicht van architect P.H.J. Cuypers (o.a. architect van het Rijksmuseum en CS van Amsterdam) vanaf 1890 gerestaureerd. Net op tijd, want de stad had vanwege geldgebrek besloten het kasteel te slopen. Daardoor kunnen er nu nog feesten en partijen, bruiloften en kinderfeestjes worden gehouden.

Even verderop passeren we de voormalige visafslag. Door de aanleg van de Afsluitdijk kwam er echter steeds minder aanvoer en moest de boel worden gesloten.

In de jaren zestig gooide de stad het over een heel andere boeg. Door de stijgende welvaart nam ook de belangstelling voor de recreatieve watersport toe. Medemblik sprong in dat gat en ontwikkelde zich in de loop van de jaren tot een internationaal watersportcentrum.

De sluis die Medemblik met de Wieringermeerpolder verbindt

In 1989 werden de sportvelden die waren aangelegd op een dichtgeslibde haven weer onder water gezet. Zo ontstond een moderne jachthaven met 235 ligplaatsen. Dat trok vele watersporters aan waardoor tien jaar later Regatta Center Medemblik kon worden geopend, een aan het IJsselmeer gelegen jachthaven met 450 ligplaatsen en een internationaal zeilcentrum met alle faciliteiten.

Molen De Herder werd in 1990 door prins Claus weer in werking gesteld.

Medemblik mag zich inmiddels het Papendal van de zeilsport noemen, want onze olympische zeilploeg heeft er zijn thuisbasis. Ook zijn er diverse bungalowparken van waaruit kan worden gerecreëerd aan de IJsselmeerkust.

A

Is we het Wapen van Medemblik zijn gepasseerd, gaan we langs de Pekelharinghaven verder het stadje in. Door uitsluitend nieuwbouwwijken, waar de bewoners hun plezierbootjes boven de vele sloten hebben opgehangen, wandelen we richting

Opperdoes. Onderweg eten we een patatje bij de frietkraam van 'De Meiden' die net als de viskar op de parkeerplaats bij een mooie moskee goede zaken doen. Na het passeren van de voetbalvelden van FC Medemblik wandelen we de polder in en steken over naar Opperdoes. Een protestantse enclave in een verder vooral katholieke streek. Het orthodox-christelijke dorp hield tot eind vorige eeuw nog de verplichte zondagsrust. Ook uiterlijk vertoon was heel lang uit den boze. Men ging zelfs zo ver dat de koperen gewichten van de Zaanse klokken zwart geverfd moesten worden.

In 1903 kreeg het dorp een eigen groenteveiling. Opperdoes is vooral bekend door de lokale soort aardappel, de Opperdoezer Ronde, inmiddels door de EU als beschermde oorsprongsbenaming uitgeroepen.

Bidkapelletje in Medemblik.

De grond hier in de polder, die tot 80 procent uit zand en de rest uit klei bestaat, is de enige plek waar de Opperdoezer Ronde kan en mag worden geteeld.

Het is een waterrijk dorp – ook wel 'Klein-Giethoorn' genoemd - met mooie bruggetjes. Omdat het dorp aan de stoomtreinlijn Hoorn-Medemblik ligt, wordt er ook bij het uit 1887 daterende stationsgebouw gestopt. Het station heeft twee zijsporen. Een spoor werd vroeger gebruikt voor de afvoer van landbouw- en tuinbouwproducten, het andere spoor was voor stukgoederenvervoer. De stop bij het station wordt nu door velen gebruikt om even verderop bij De Bijenstal de imkerij te bezoeken en een pannenkoek te eten. Ook is er een modellentreincentrum gevestigd.

We verlaten het dorp door een stuk van de stoomtrein rails te volgen richting Medemblik. Daar passeren we eerst de sluis die de verbinding met de polder onderhoudt en verderop meelmolen De Herder. De molen is in 1695 in Jisp gebouwd, waar hij tot 1903 dienst deed. Daarna draaiden de wieken ruim tachtig jaar in Willeskop (Utrecht), alvorens te worden gedemonteerd en herbouwd in Medemblik. Daar werd de molen in 1990 door prins Claus weer officieel in gebruik gesteld. Tegenover de molen ligt de Rooms Katholieke-begraafplaats met dichtbij ook een kapelletje. Daar lezen we de voor deze Corona tijd troostende regels:

Geef ons hoop waar wij het niet meer zien zitten

Geef ons kracht als we er niet meer tegenop kunnen.

TOP Gemaal Lely is het begin- en eindpunt.

3,72 km. Geheel verhard. Honden aangelijnd toegestaan. Start bij de TOP op parkeerplaats tegenover Gemaal Lely in Medemblik. U kunt ook vanuit Hoorn met bus 139 van en naar Medemblik reizen.

Begin bij knooppunt 10 en loop vervolgens naar de punten 55-51-52-57-10. Het is aan te bevelen de route te downloaden in de app van wandelnetwerk Noord-Holland met 102351.

Meer wandelen in Noord-Holland:

www.wandelnetwerknordholland.nl